

- בגרות ב: עברית: הבנה והבעה
- מספר יחידות הבגרות: 1
- שם הפרק בבחינה: פרק ראשון - הבנה והבעה
- כותב פתרון הבחינה: יקיר נגר יאיר ונקור
- מועד הבחינה: חורף תשע"ח 2018
- שעת הבחינה : 12:00

1. שתי סיבות לדחיפות הנפקת בולים ערב הקמת המדינה:
א. על מנת לבטא את עצמאותה של המדינה היהודית שטרם נולדה
ב. הפסקת שירותי הדואר ע"י הבריטים ושריפת מאגרי הבולים של האימפריה
הולידו צורך בשירותי דואר (כולל בולים) עצמאיים.

2. שלושה קשיים בהנפקת בולי הדואר ופתרונם:

קושי 1: אין מקום להדפיס את הבולים ואין די מכונות כדי להדפיסם.
פתרון קושי 1: הבולים הודפסו במכונות של עיתון "הארץ" שהועברו למקום סודי.

קושי 2: לא ניתן להדפיס את שם המדינה על הבולים משום שטרם נקבע שמה.
פתרון 2: הוחלט לכתוב על הבולים את המילים "דואר עברי" במקום שם המדינה
שטרם הוחלט.

קושי 3: רוב האנשים לא ידעו לקרוא את הכתב הקדום המופיע ע"ג הבול.
פתרון קושי 3: הוספת שובל – ספח ובו הסבר קצר על הכתוב.

3. מדוע נבחרו בולי קק"ל כבולים הרשמיים של "המדינה שבדרך"?
משום שהיו אלו הבולים היחידים הקיימים שהנפיקה התנועה הציונית ומשום
שהמדינה לפתע נזקקה לבולים רשמיים שלא הספיקה להוציא.

4.

א. השוני בין בולי קק"ל ובולי "דואר עברי"
בולי קק"ל היו במרבית זמנם בולים ייצוגיים ולא בולים רשמיים פרט לתקופה
שבהם היה בהם שימוש רשמי בלית ברירה. בולי קק"ל בעיקר היו סמל של
הנצחת ההיסטוריה היהודית. בנוסף שימוש בבולים אלו היה כתרומה לקרן.
בולי דואר עברי היו בולים רשמיים של "המדינה שבדרך" ולאחר מכן של מדינת
ישראל.

ב. המשותף בין בולי קק"ל ובין בולי "דואר עברי"
שניהם שימשו כבולים ראשוניים וזמניים של מדינת ישראל – בולי קק"ל שימשו
כבולים זמניים עד אשר הוצאו בולי "דואר עברי" ובולי "דואר עברי" השתמשו
בשם זמני עד אשר שונו לבולי "דואר ישראל"
בנוסף שניהם באו לבטא את רעיון הלאומיות ומימושה.

5.

א.

- (1) לא ניתן להסיק מהטקסט
- (2) ניתן להסיק מהטקסט
- (3) ניתן להסיק מהטקסט
- (4) ניתן להסיק מהטקסט
- (5) לא ניתן להסיק מהטקסט

ב. בחירת אחד המשפטים ונימוק הקביעה ע"פ הטקסט
(2) "בעיני האספנים ערכו של בול ללא שובל פחות מערכו של בול עם שובל"

"... מאז לכל בול ישראלי נוסף שובל והוא חלק נפרד מן הבול. היום רוב האספנים של בולי ישראל לא ירצו לקבל בול ללא שובל" (טקסט 1, שורה 39 – 40).
מכאן – שאספני בולי ישראל רואים את הבולים בעלי שובל כבולים שערכם רב ואילו בולים ללא שובל הם בולים פחותים ואף חסרי ערך.

6.

כתומך נלהב בזכויות של כל בני האדם לחיות בכבוד על פני האדמה, ובוודאי במדינת ישראל שעמה הגיע מהגלות ומזוועות השואה, הייתי מציע להנפיק בולים המנציחים אישים שפעלו במדינה למען מימוש זכויות האדם השונות.
מדינת ישראל שמתמודדת לאחרונה עם הדרה של קבוצות שונות פוליטית, חברתית ומגדרית אינה מתייחסת בצורה נאותה לציבורי השונים החיים בה, המשרתים בצבא ומשלמים מיסים. יש להוכיח את המדינה על כך ובאמצעות הבולים להביע תרעומת על המשך האפליה של קבוצות שונות בחברה הישראלית.
בנוסף, מדינת ישראל, עם כל מה שמתרחש בה, היא אור לגויים, במיוחד אלו שמסביבנו. היה נכון אם בהלך החוקי במדינה (כמו המטבע הרשמי או הבולים במדינה) יתנוססו פעילים וסיסמאות המביעות את שאיפתה של ישראל לעמוד בחזית המלחמה בהפרת זכויות האדם.
נימוק נוסף, הנפקת בולים בשנת ה70 למדינת ישראל בנושא זכויות האדם תקשר נושא זה הישר עם הסיטואציה בה עמדו יהודים בטרם קמה המדינה. החרבת קהילות יהדות אירופה תוך הפרה בוטה, ברוטלית וברורה של זכויות האדם שבעקבותיה נרצח שלישי מבני העם היהודי.
המסר, לסיכומו של דבר, שהייתי רוצה להעביר בסדרת בולים זו הוא מסר של זיכרון – כיצד ומדוע הוקמה המדינה ליהודים, מקומה של המדינה כעומדת בחזית למלחמה למען זכויות האדם וכמדינה הנלחמת בהפרות זכויות אלו כלפי האוכלוסיות השונות.
המסר בתחתית הבול צריך להיות חד וברור: "ואהבתך לרעך כמוך"

7.

בסיכום זה אתמקד בהנפקת בולים בארץ ישראל, אערוך השוואה בין בולי קק"ל ובין בולי "דואר עברי".

לבולי "דואר עברי" היו מספר תפקידים במרוצת השנים. הראשון שבהם היה תפקיד היסטורי – לסמל את מלחמות העם היהודי לעצמאותו, לחופש ולריבונותו על ארץ ישראל באמצעות המטבעות שהופיעו על בולים אלו.

תפקיד נוסף שהיה לבולי "דואר עברי" היה להנפיק בולים שיבטאו את עצמאותה של "המדינה שבדרך".

גם בולי קק"ל שימשו בתפקידים שונים. הראשון בהם, כמו בולי "דואר עברי", הנצחת ההיסטוריה של הקמתה של מדינת היהודים והפצת בשורת המדינה העומדת לקום.

תפקיד נוסף של בולי קק"ל היה לאסוף תרומות.

התכנים המודפסים על בולי "דואר עברי" הינם תכנים היסטוריים. בבולים אלו היו מטבעות יהודיים בהיסטוריה היהודית. לעומת זאת, בבולי קק"ל היו אלמנטים שונים הקשורים לציונות: החל מבול ועליו סמלים ציוניים כגון מגן דוד והמילה "ציון" ועד לדיוקנאות של אישים ציוניים מרכזיים.

בולי "דואר עברי" ובולי קק"ל ייצגו את שאיפת העם היהודי לעצמאות, לחופש ולריבונות על הארץ ועשו זאת באמצעות אלמנטים שונים. בולי "דואר עברי" עשו זאת באמצעות מטבעות עתיקים ואילו בולי קק"ל באמצעות סמלים לאומיים ודיוקנאות של אישים ציוניים.

הצעה נוספת:

7. הטקסטים "בולי דואר עברי" מאת איתמר עצמון ו"הסיפור של בולי קרן קיימת לישראל" מאת מערכת "חלון ירוק" עוסקים בתפקידם של בולי הדואר העברי ושל בולי קק"ל בתכנים המודפסים עליהם ובמה שהם מייצגים. לפי עצמון, תפקידם של בולי הדואר העברי היה לספר את סיפורה של מדינת ישראל ולקשור בין העבר לבין העתיד. לפי כותב מאמר שני, בולי קק"ל נפקו על מנת להפיץ את הבשורה שעומדת לקום המדינה העברית. הוא מוסיף שהמסר שביקשו להעביר דרכם היה שלעם היהודי יש היסטוריה מפוארת אך בניין הארץ קורם עוד וגידים בימים ההם ממש. על בולי הדואר הודפסו תכנים שונים. על הבולי העברי הודפסו מטבעות יהודיים מהעת העתיקה ובשלב מאוחר יותר גם מטבעות מתקופות אחרות, זאת לעומת בולי קק"ל שהתמקדו בסמלים לאומיים, באישים בציונות, במקומות וביישובים ובנופים בארץ ישראל. תוכני בולי הדואר העברי מייצגים, לפי עצמון, את מלחמות היהודים לעצמאות מדינית, לריבונות בארץ ישראל ולחופש בעוד שתוכני בולי קק"ל, לפי כותב המאמר השני, מייצגים את השאיפה של העם למדינה משלו שבוליה יכולים לייצג אותה.

- בגרות ב: עברית: הבנה והבעה
- מספר יחידות הבגרות: 1
- שם הפרק בבחינה: פרק שני - אוצר מילים ומשמעים; שם המספר ומילות היחס
- כותב פתרון הבחינה: יקיר נגר יאיר ונקור
- מועד הבחינה: חורף תשע"ח 2018
- שעת הבחינה : 12:00

.8

2 -

4 -

8 -

3 -

.9

א. בהולה

ב. יוצרו

ג. מיזם

.10

א.

- מחבוא

- משולבים

- התקוממות

- נמרץ

ב.

- שעבוד
- הסכמה
- גלוי
- שוליים

ג.

- משרד הפנים הבטיח להנפיק דרכונים ביומטריים לכל דורש
- בנק ישראל החליט להנפיק שטרות חדשים
- חברות האשראי יפסיקו בקרוב להנפיק כרטיסי אשראי

.11

א.

- בעשרים ותשעה
- מאה שלושים ושתיים

ב.

- שתים עשרה

ג.

- אֶליכם
- בשבילם

- בגרות ב: עברית: הבנה והבעה
- מספר יחידות הבגרות: 1
- שם הפרק בבחינה: פרק שלישי - תחביר ומערכת הצורות מערכת הצורות
- כותב פתרון הבחינה: יקיר נגר ויאיר ונקור
- מועד הבחינה: חורף תשע"ח 2018
- שעת הבחינה : 12:00

.12

א.

1 – מורכב

2 – מחובר

3 – מחובר

ב.

הם – נושא

בהם – מ"פ

בולים – מ"פ

.13

מילת קישור אחרת	הקשר הלוגי	מילת קישור	
לפיכך	סיבה ותוצאה	לכן	משפט 1
למרות זאת	ויתור	ועם זאת	משפט 2
לפני ש	זמן	בטרם	משפט 3

14.

א. משפט 3 הוא בעל התחימה הנכונה

ב.

- נושא

- מ"פ

- מ"פ

ג.

1. נקבעים

מצוינים

2. נשוא ונושא חייבים להתאים במין ובמספר

15.

א.

סיבה ותוצאה

לכן

ב.

- נושא

- מ"פ

- מ"ש

- נשוא

ג.

(1) היא

(2) הם

.16

שם הפועל	בניין	שורש	
להגיע	הפעיל	נג"ע	הגיעו
להשתמש	התפעל	שמ"ש	השתמשו
להיקלע	נפעל	קל"ע	יקלעו
לייצג	פיעל	יצ"ג	יצגה
להצטמצם	התפעל	צמצ"מ	יצטמצם

.17

א.

זמן	גוף	בניין	שורש	פועל
עבר	נסתר	נפעל	קב"ע	נקבע (1)
עתיד	מדברים	קל	קב"ע	נקבע (2)

ב.

תכנון – בקשה – פיעל
 הנצחה – הבט – הפעיל
 ייצוג – צמצום – פיעל

ג.

שם הפעולה	הבניין
התעלמות	התפעל
הימנעות	נפעל
קבלה	פיעל
הדגמה	הפעיל

18. א.

1 – שודרג

2 – פועל

3 - הופעל

ב.

- הציעו

- שידרג

- מכירה

- יציג

ג.

מבזבזים – פועל

מרתקת – שם תואר

נשקף – פועל

מנהיג – שם עצם

19. א.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	מילים לועזיות
שלטון	איכות	אמביציה
אספן	מסורתי	קריטריון
תקשורת	מסרון	
ממשלה	מחסנית	

ב.

1 – מקצועות

2 – תחקירן

3 – בסיס וצורן סופי

4 – שורש ומשקל